

Oktatás

Népegészségtan és preventív medicina oktatás

Források:

Semmelweis Egyetem Népegészségtani Intézet ÁOK Népegészségtan és preventív medicina gyakorlati anyagok

Digitális Tankönyvtár Megelőző orvostan népegészségtan

KSH Népeségtudományi Kutatóintézet

Állami Egészségügyi Ellátó Központ Fogalomtár Demográfiai fogalomtár pdf letöltése

Központi Statisztikai Hivatal KSH évkönyvek pdf letöltése

A fenti oldalakon a jogszabályok hatályossága, a szervezeti felépítések nem minden esetben aktuálisak.

A képletek, diagramok jobb minőségéhez kattints a képre.

A források linkjeit be kell másolni a megtekintéséhez.

I/A/1. Ismertesse a csecsemőhalandóság számítási módját, jelentőségét és aktuális értékét Magyarországon

I/A/2. Ismertesse a magzati veszteségek/terhesség megszakítások számát, alakulását Magyarországon

I/A/3. Ismertesse a korfa kialakításának módszerét, alapvető típusait!

I/A/4. Sorolja fel a demográfia adatforrásait!

I/A/5. Ismertesse a népesség öregedését jelző indikátorokat és azok értékét! (öregedési index, eltartottsági ráta)

I/A/6. Ismertesse a natalitás mutatóit és azok értékét! (nyers

élveszületési arányszám, koraszülési arányszám, kis súllyal születések arányszáma)

I/A/7. Ismertesse a termékenységi (fertilítási) mutatókat és értéküket! (általános termékenységi arányszám, korszpecifikus termékenységi arányszám, teljes termékenységi arányszám, bruttó/nettó reprodukciós együttható)

I/A/8. Ismertesse a standardizálás definícióját, módszertanát, előnyeit-hátrányait!

I/A/9. Mortalitás (nyersmortalitás, korai halálozás) típusai

I/A/10. Betegségteher/DALY/DALE

I/A/11. Ismertesse a prevenció szintjeit és jellemző példáit!

I/A/12. Szűrővizsgálatok értékelése (szenzitivitás, specificitás, PPÉ, NPÉ)

I/A/13. Népegészségügyi szűrővizsgálatok

I/A/14. Várható átlagos élettartam mutatók definíciója, értékei

I/A/15. Epidemiológia fogalma

I/A/16. Incidencia fogalma, számítása

I/A/17. Prevalencia fogalma, számítása. Keresztmetszeti vizsgálat jellemzői

I/A/18. Mit jelent az abszolút kockázat, relatív kockázat, járulékos kockázati hányad, illetve a populációs járulékos kockázati hányad?

I/A/19. Standardizálás fogalma, módszertana (direkt, indirekt?)

I/A/20. Kohorsz vizsgálat jellemzői

I/A/21. Eset-kontroll vizsgálat jellemzői

I/A/22. RCT-k jellemzői

Epidemiológiai számításokhoz segédlet

I/A/23. Hogyan végzi dohányzás esetén a nikotinfüggés súlyosságának megítélését?

I/A/24. Ismertesse a szervezett dohányzás leszokás támogatás lehetőségeit Magyarországon!

I/A/25. Ismertesse a dohányzással kapcsolatos minimál intervenciót!

I/A/26. Ismertesse a dohányzás leszokás támogatás farmakoterápiás lehetőségeit!

I/A/27. Ismertesse az alkoholfogyasztási szokások szűrés lehetőségeit!

I/A/28. Ismertesse a kardiovaszkuláris kockázat értékelés módszerét! (SCORE)

I/A/29. Ismertesse a leggyakoribb daganatos megbetegedések mortalitását Magyarországon!

I/A/30. Kötelező vizsgálatok a várandósság során Magyarországon.

I/A/31. A prekoncepcionális egészségvédelem legfontosabb elemei.

I/A/32. A újszülöttkori kötelező szűrővizsgálatok rendje.

I/A/33. A jogszabályi hierarchia Magyarországon, példákkal az egészségügy területéből

I/A/34. Mi tartozik az egészségügyi alapellátáshoz?

I/A/35. Mit nevezünk egészségügyi szolgáltatásnak?

- I/B/1. Jellemezze Magyarország járványügyi helyzetét!
- I/B/2. Mi a járvány fogalma?
- I/B/3. Mik a járványfolyamat elsődleges és másodlagos mozgatóerői?
- I/B/4. Mi szabályozza a járványügyi intézkedéseket Magyarországon?
- I/B/5. Mi a surveillance fogalma?
- I/B/6. Ismertesse a 2018-as magyar védőoltási naptárt (életkorhoz kötött kötelező oltások)!
- I/B/7. Mik az oltó orvos feladatai?
- I/B/8. Mik a védőoltások ellenjavallatai?
- I/B/9. Ismertesse az oltások lehetséges következményeit!
- I/B/10. OKNE?
- I/B/11. Ismertesse az oltások közötti intervallumokat!
- I/B/12. Ismertesse a megbetegedési veszély esetén kötelező védőoltásokat!
- I/B/13. Ismertesse a tetanusz fertőzésre gyanús sérültek védőoltási folyamatát!
- I/B/14. Ismertesse a veszettségre gyanús sérültek védőoltási folyamatát!
- I/B/15. Ismertesse a felnőttek számára ajánlott védőoltásokat!
- I/B/16. Morbilli esetén járványügyi teendők
- I/B/17. Meningitis epidemica esetén járványügyi teendők
- I/B/18. Skarlát esetén járványügyi teendők
- I/B/19. TBC esetén járványügyi teendők

- I/B/20. Salmonellosis esetén járványügyi teendők
- I/B/21. Campylobacteriosis esetén járványügyi teendők
- I/B/22. Hepatitis A esetén járványügyi teendők
- I/B/23. Clostridium difficile esetén járványügyi teendők
- I/B/24. Kullancsencephalitis esetén járványügyi teendők
- I/B/25. Pediculosis esetén szükséges teendők
- I/B/26. Foglalkozási megbetegedés, fokozott expozíció fogalma
- I/B/27. Foglalkozási kóroki tényezők csoportosítása
- I/B/28. Foglalkozási megbetegedések primer/szekunder prevenciója
- I/B/29. A kockázatértékelés lépései
- I/B/30. PM10, PM2,5 fogalma, jelentősége
- I/B/31. Ismertesse a magyar táplálkozási ajánlásokat (Okostányér)!
- I/B/32. Ismertesse a tápláltsági állapot vizsgálómódszereit felnőttek és gyermekek körében!
- I/B/33. Melyek a minőségbiztosítás alapelemei az egészségügyben?
- I/B/34. Ismertesse a Donabedian-modellt példával!

II. Demográfia. Epidemiológia. Nem fertőző betegségek epidemiológiája. Társadalom-orvostan

II/1. A demográfia fogalma, adatforrásai. Magyarország jellemző demográfiai adatai. Korfa, természetes népmozgalmi mutatók (natalitás, mortalitás, fertilitás, reprodukció), migráció. Nyers, specifikus és standardizált arányszámok. Standardizálás

II/2. Mortalitási elemzések a korai halálozás területén (elkerülhető halálozás, többlethalálozás, elveszített potenciális életevek). Időskori halálozás. Mortalitási elemzések az anya-csecsemő- és nővédelem területén (csecsemőhalálozás, perinatális halálozás, magzati veszteségek, anyai halálozás). Várható átlagos élettartam mutatók nemzetközi összehasonlítása

II/3. Az epidemiológia fogalma, tárgyköre. Az epidemiológiai jelenségek mérése (incidencia és prevalencia, letalitás, kockázati mutatók). Deszkriptív epidemiológiai vizsgálatok. Analitikus epidemiológiai vizsgálatok (eset-kontroll, kohorsz vizsgálatok).

II/4. Szűrővizsgálatok fajtái. A szervezett szűrővizsgálatok kritériumai. A szűrési módszer jellemzése (szenzitivitás, specificitás, pozitív prediktív érték, negatív prediktív érték)

II/5. A morbiditás követésének eszközei (rutinstatisztikák, lakossági felmérések, házi orvosi morbiditásmonitorozás, fertőző betegségek jelentése). Adatforrások

II/6. A szív- és érrendszeri betegségek epidemiológiája, megelőzése

II/7. A daganatok epidemiológiája, megelőzése (kivéve colorectalis daganatok)

II/8. Az elhízás és diabetes mellitus epidemiológiája, megelőzése

II/9. A mozgásszervi betegségek (osteoporosis) epidemiológiája, megelőzése

II/10. Légúti betegségek epidemiológiája, megelőzése (asthma, allergiás rhinitis, COPD)

II/11. Gasztrointesztinális betegségek epidemiológiája, megelőzése (fekélybetegség, májcirrhosis, colorectalis

daganatok)

II/12. Mentális betegségek epidemiológiája, megelőzése (depresszió, szorongásos betegségek, skizofrénia, Alzheimer-kór). Öngyilkosság

II/13. A megelőző orvostan és népegészségtan definíciója, feladata. A népegészségügyi ciklus és működése. Az egészség definíciója. Egészségdeterminánsok. A prevenció szintjei. Prevenció az egészségügyi alapellátásban. Az egészségpolitika alapelvei

II/14. Az egészségfejlesztés fogalma, alapidokumentumai, egészségfejlesztési program alapjai. Egészségfejlesztési programok tervezésének, megvalósításának és értékelésének szempontjai

II/15. A dohányzás epidemiológiája, a dohánytermékek típusai, a dohányzás egészségügyi következményei. A leszokás minimális intervenciója

II/16. A dohányzás megelőzése: rászokás megelőzése, leszokás elősegítése, nemdohányzók védelme. A dohányzásról leszokás támogatás módszerei

II/17. Az alkoholfogyasztás, alkoholizmus népegészségügyi jelentősége

II/18. Az illegális droghasználat népegészségügyi vonatkozásai

II/19. Anya-, és csecsemővédelem. Veleszületett rendellenességek megelőzése, népesedéspolitika

II/20. Gyermek-, és ifjúságvédelem, iskola-egészségügy

II/21. Mozgás népegészségügyi jelentősége

II/22. Sérülékeny (hátrányos helyzetű) populációk egészségi állapota és egészségügyi ellátása. Gerohigiéne

II/23. A magyar közegészségügy történetének nagy alakjai

III. Fertőző betegségek járványtana. Környezet-egészségtan, foglalkozás-egészségtan, toxikológia, élelmezés- és táplálkozás egészségtan

III/1. A fertőző betegségek általános epidemiológiája, járványtani alapfogalmak. Magyarország és a világ járványügyi helyzete. Járványügyi teendők fertőző megbetegedések esetén

III/2. Infekció kontroll. Egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések. Sterilizés, fertőtlenítés

III/3. Védőoltások, oltóanyagok. Oltási naptár. Megbetegedési veszély esetén kötelező, illetve adható védőoltások. Külföldi utakkal kapcsolatos megelőző járványügyi teendők. Munkakörhöz kapcsolódó védőoltások

III/4. Légúti fertőző betegségek járványtana I. (TBC, diftéria, pertussis, Haemophilus influenzae meningitis, skarlát, invazív meningococcus betegség, legionellózis)

III/5. Légúti fertőző betegségek járványtana II. (mumpsz, morbilli, rubeola, influenza, varicella, mononucleosis infectiosa)

III/6. Enterális fertőző betegségek járványtana I. (Hastífusz, paratífusz, dizentéria, E. coli gasztroenteritiszek, yersiniosis, campylobacteriosis, kolera)

III/7. Enterális fertőző betegségek járványtana II. (vírusos gastroenteritisek, polio, protozoonok okozta megbetegedések, helminthek okozta megbetegedések)

III/8. Toxikoinfekciók (salmonellosis, staphylococcosis, Bacillus cereus toxikoinfekció, Clostridium perfringens toxikoinfekció, botulismus)

III/9. Vírus hepatitiszek járványtana, megelőzése

III/10. Hematogén-limfogén betegségek járványtana (febris recurrens, kiütéses tífusz, Lyme kór, kullancsencephalitis,

malária, sárgaláz, pestis)

III/11. Kültakarón keresztül terjedő betegségek járványtana (tetanus, oedema malignum, toxikus shock szindróma, trachoma, trichomoniasis, strongyloidosis, ancylostomiasis, pediculosis, scabies)

III/12. Szexuális úton terjedő fertőző betegségek (szifilisz, gonorrhoea, Herpes simplex, HIV/AIDS)

III/13. Zoonosisok (leptospirosis, brucellosis, tularaemia, anthrax, listeriosis, Q-láz, ornithosis, lyssa, choriomeningitis lymphocytica, nyugat-nílusi láz, vírusos heamorrhagiás lázak, toxoplasmosis, taeniasis, echinococcosis, trichinellosis, prionbetegségek)

III/14. Humán ökológia, az emberi tevékenység és az ökoszisztéma, környezetvédelem. Vízhigiéne: vízkészletek, ivóvíz, fürdővíz, felszíni vizek

III/15. Levegőhigiéne: légszennyezők és jelentőségük (szmog-képzők, klórozott és poliklórozott vegyületek, PAH, ólom, azbeszt, pollen). Szmog típusok. Beltéri levegőszennyezők

III/16. Talajhigiéne, szilárd és folyékony hulladékok ártalmatlanítása, veszélyes hulladékok ártalmatlanítása

III/17. Az ionizáló sugárzások fajtái, forrásai, legfontosabb dózisegységei, sugárzási- és szöveti súlyzó-tényezői. Determinisztikus és sztochasztikus sugárhatások. Az ionizáló sugárzás elleni védekezés módszerei. Lakossági- és foglalkozási dóziskorlátok Az ultraibolya sugárzás és a nem-ionizáló elektromágneses sugárzások közegészségügyi vonatkozásai

III/18. A foglalkozási betegség és fokozott expozíció fogalma, megelőzésének lehetőségei. Foglalkozással összefüggő megbetegedések. A foglalkozás-egészségügyi ellátás felépítése

III/19. Fizikai kóroki tényezők. Zaj okozta halláskárosodás.

Vibráció. Magas légköri nyomáson végzett munka. A munkahelyi magas és alacsony hőmérséklet hatása az egészségre

III/20. Porártalmak: szilikózis, azbesztózis, szénmunkások tüdőfibrózisa, idegen test típusú tüdőfibrózisok, növényi porok

III/21. Ergonómiai kóroki tényezők. Képernyős munkahely. Pszichoszociális kóroki tényezők

III/22. A foglalkozási daganatos megbetegedések

III/23. Kémiai biztonság és toxikológia alapfogalmai (az anyagok toxicitás szerinti osztályozása, a dózis, a mérge sorsa a szervezetben, a mérgezések típusai, mérgehatások, interakciók). Kockázatbecslés.

III/24. Részletes toxikológia. Fémek és vegyületeik toxikológiája (ólom, higany, kadmium, króm, nikkel, arzén). Műanyagok és oldószereik (akrilamid, akrilnitrit, fenol, formaldehid, TCP, vinil-klorid)

III/25. Részletes toxikológia. Peszticidek (szervesfoszfát-észterek, piretroidok, ditiokarbamátok, fenoxikarbonsavszármazékok, karbamátok). Gázok (etilén-oxid, fluor és hidrogén-fluorid, foszgén, freonok, hidrogén-cianid, kénhidrogén, kén-oxidok, klórgáz, nitrogén-oxidok, szén-dioxid, szén-monoxid)

III/26. Részletes toxikológia. Perzisztens környezeti kemikáliák. Szerves oldószerek.

III/27. Táplálkozási alapfogalmak. Tápanyagszükséglet, tápanyagszükségleti normák. A tápláltsági állapot vizsgálata és értékelése. Az egészséges táplálkozás alapelvei

III/28. A malnutrició formái. PEM. Evészavarok típusai, jellemzésük. Vas és jódhiány. Vitaminhiányok

III/29. Természetes eredetű illetve természetes tartalomként

előforduló egészségkárosító vegyületek. Élelmiszer-szennyeződések (technológiai, szermaradékok, környezeti szennyeződésből származó anyagok). Élelmiszer adalékanyagok és higiénés megítélésük. Élelmiszerbiztonság, HACCP. Közétkeztetés higiénéje.

III/30. Természeti katasztrófák

III/31. Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés az egészségügyben

III/32. Az egészségbiztosítás és egészségügyi finanszírozás alapjai. A magyar egészségügy szervezete, finanszírozása

Mindenkinek eredményes vizsgaidőszakot és további sok sikert kívánok!

Szeretettel: Zsuzsa